

Výskyt lymfómu z plášťových buniek (MCL) na Slovensku v roku 2021

MUDr. Juraj Chudej, PhD., *Klinika hematológie a transfuziológie UNM a JLF UK Martin*
MUDr. Miriam Ladická, *Klinika onkohematológie LFUK a NOÚ, Bratislava*

Lymfóm z plášťových buniek (mantle cell lymphoma; MCL), ktorý sa radí medzi B-bunkové lymfómy, je heterogénne ochorenie, ktoré môže mať indolentný až veľmi agresívny priebeh.

Posledné oficiálne slovenské štatistické údaje týkajúce sa hematologických malignít z Národného onkologického registra SR (NOR) sú k dispozícii za rok 2012 (Incidenca zhubných nádorov v Slovenskej republike 2012. NCZI, publikované v roku 2020). V SR bolo v roku 2012 v širšej skupine C83 podľa MKCH-10 (skupina non-Hodgkinových nefolikulových lymfómov) hlásených spolu 446 nových prípadov (216 mužov a 230 žien), čo predstavuje incidenciu (štandardizovanú na svetovú populáciu priamou metódou; WSR) 6,2/100 000 u mužov resp. 5,0/100 000 u žien. Skupina C83 však v sebe okrem MCL zahŕňa aj malobunkový lymfóm z B-buniek, difúzny veľkobunkový lymfóm z B-buniek, lymfoblastový lymfóm, Burkittov lymfóm, iný nefolikulový lymfóm a nefolikulový lymfóm bližšie neurčený. Mortalita pre skupinu diagnóz C83 za rok 2012 bola u mužov 2,4 (1,6) a u žien 1,7 (0,8) prípadov na 100 000 obyvateľov. V zátvorke uvedené hodnoty mortality sú štandardizované na svetovú populáciu priamou metódou (ASMR). Prevalencia všetkých difúzných non-Hodgkinových lymfómov (skupina C83) na Slovensku k 31.12.2012 (1978-2012) bola celkovo 2 476 prípadov (Incidenca zhubných nádorov v Slovenskej republike 2012. NCZI, 2020).

Údaje o prevalencii ani incidencii pre samostatnú diagnózu MCL (podskupina C83.1) k 31. 12. 2012 sa v spomínanom prehľade neudávajú. V roku 2018 boli publikované dáta, podľa ktorých bolo ku koncu roka 2017 v starostlivosti vybraných špecializovaných centier na Slovensku celkovo 125 dospelých pacientov s MCL, vrátane 30 pacientov s liečeným relabujúcim alebo refraktérnym MCL. Skutočné počty mohli byť k danému obdobiu o niečo vyššie, pretože chýbali údaje z jedného pracoviska (Chudej J., Ladická M., 2018).

Počet pacientov s MCL ako aj s jeho relaps/refraktérnou formou bol opäť aktualizovaný priamo v klinickej praxi na Slovensku k 30.6.2021, na všetkých špecializovaných hematologických a onkohematologických pracoviskách, na ktorých sú pacienti s MCL liečení.

K 30. júnu 2021 bolo na Slovensku dispenzarizovaných **191** dospelých pacientov s MCL, vrátane **45** pacientov novodiagnostikovaných v roku 2020, čo svedčí o incidencii 0,824 na 100 000 osôb/rok. **65** pacientov malo relaps/refraktérne ochorenie (34,04% podiel zo všetkých dispenzarizovaných dospelých pacientov s MCL), čo predstavuje prevalenciu R/R MCL 1,191 na 100 000 osôb. Aktualizácia počtu pacientov je sumárne uvedená v *tabuľke 1*.

Tabuľka 1. Aktuálne počty pacientov s lymfómom z plášťových buniek (MCL) na Slovensku*. *Stav k 30.6.2021*

MCL	Počet pacientov v SR
Celkový počet dispenzarizovaných dospelých pacientov s MCL v SR <i>k 30.6.2021</i>	191 <i>(prevalencia 3,498 : 100 000)</i>
Počet novodiagnostikovaných dospelých pacientov s MCL v SR <i>v roku 2020</i>	45 <i>(incidenca 0,824 : 100 000)</i>
Celkový počet dispenzarizovaných dospelých pacientov s R/R MCL v SR <i>k 30.6.2021</i>	65 <i>(prevalencia 1,191 : 100 000)</i>

R/R MCL: relaps/refraktérny lymfóm z plášťových buniek

*Špecializované pracoviská v SR, na ktorých sú pacienti s MCL liečení a ktoré poskytli aktualizáciu epidemiologických údajov k 30.6.2021: 1) Oddelenie onkohematológie I., Klinika onkohematológie LFUK a NOÚ, Bratislava; 2) Oddelenie onkohematológie II., Klinika onkohematológie LFUK a NOÚ, Bratislava; 3) Klinika hematológie a transfuziológie UNM a Jesseniovej LFUK, Martin; 4) Hematologické oddelenie, FNŠP F.D. Roosevelta Banská Bystrica; 5) Klinika hematológie a onkohematológie, Klinická onkológia, UNLP Košice; 6) Klinika rádioterapie a onkológie VOÚ a.s., Košice.

Záver: Aktuálne výsledky zistení z klinickej praxe preukázali, že celkový počet dospelých pacientov s diagnostikovaným lymfómom z plášťových buniek na Slovensku rastie ročne o 12,9% a k 30.6.2021 evidujeme 191 chorých. Daný nárast môže byť samozrejme čiastočne ovplyvnený chýbajúcimi údajmi z jedného pracoviska v roku 2017. Incidencia MCL sa výraznejšie nemení. K rovnakému dátumu sme zároveň zaznamenali aj nárast vo výskyte relabujúcej alebo refraktérnej formy ochorenia, pri 65 pacientoch tak prevalencia R/R MCL v Slovenskej republike predstavuje pomer 1,191 : 100 000.

Literatúra:

Chudej J, Ladická M. Výskyt relaps/refraktérneho MCL na Slovensku. 2018. Dostupné na: <http://www.hematology.sk/modules.php?name=News&file=article&sid=851>

Incidenca zhubných nádorov v Slovenskej republike 2012. Národné centrum zdravotníckych informácií, 2020.

http://www.nczisk.sk/Statisticke_vystupy/Tematicke_statisticke_vystupy/Onkologia/Vystupy_NOR_S_R/Pages/Incidenca-zhubnych-nadorov.aspx